

Selmezbányai Hetilap

TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 74./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is czimzendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyedévre 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges Á. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Tisztujtás.

Mint I. olvasóinkat már értesítettük, városi közigazgatási tisztviselőinknek jelenlegi mandatumuk ez évi majus-hó 28-án lejárván, a tisztujtó közgyűlés, tekintettel a milleniumi ünnepekre, már jövő hó 15-én fog megejteni. Legszebb autonómikus jogát gyakorolja ilyenkor a törvényhatósági bizottság és így bizvást mondhatjuk, hogy komoly s jól megfontolandó feladat előtt áll ily választásnál, mely feladat helyes megoldásától függ ezután sokszor az egész törvényhatóság haladása, fejlődése vagy pedig hátramaradottsága.

Bárhon máshol sok fejtörést okozhat a törvényhatósági bizottságnak az ily általános tisztujtás, de nálunk, a mi városunkban nem. És ez igen jól van így. A mi tisztviselői karunk ugyanis valóban kipróbált és oly sokszor adta tanujelét ennek, hogy arra csak egyszerűen visszaemlékeztetnünk kell. Hol találnánk mi egy oly tehetséges képzettségű csodálatos munkaerőjű, tiszta jellemű, városához lehetne mondani gyermek bensőséggel ragaszkodó polgármestert mint a kit most büszkén nevezhetünk a miénknek?? Ott, hol ily kezekben van a vezetés letéve, ott lehetetlen, hogy az egész tisztikar meg ne állan a helyén.

Ép ezért tudjuk, hogy az apríl 15-én meg-ejtendő tisztujtás voltaképen abból fog állani,

T á r c z a.

Templomban.*)

Imába mélyedt szende lányka,

Te, a menyország anyala,

Ki áhitatra megtanítai

Az égből földre szárnyala!

Nem is merek reád tekintni,

Ki bűnös földi lény vagyok;

Reád, kinek az ártatlanság

Sugára homlokán ragyog.

Ha szép szemed körül is téved

Úgy néha-néha létován,

De elméd a magasba szárnyal

Keblenek szűzi sóhaján.

Kulesolt kezéd az imakönyvön

Mely földi érzetből kivon;

Úgy térdelsz ottan, mint egy angyal,

A puszta, kemény zsámolyon.

Szemedben, mig imádba mélyedsz,

Szent ihlet fénye felragyog! —

Nem is merek reád tekintni,

Ki bűnös földi lény vagyok-

Abai Ottó.

*) Mutatvány a szerzőnek legközelebb „Hulló Levelek” czim alatt megjelenő versfüzetéből

hogy a jelenlegi tisztikar újból megkapja mandatumát hat újabb esztendőre.

Ha mégis szóba hozzuk e tárgyat, azt egyrészt kötelességből de másrészt meg azért is tesszük, mert hallomásunk szerint Bernhardt Adolf közbeesülésben álló gazdasági előadónk a jól megérdemelt nyugalomba ohajt vonulni. Ha ez a valóságnak megfelel, akkor egy oly állás betöltéséről lenne szó, mely különösen gazdasági bonyodalmainkat s anyagi helyzetünket tekintve, nagyon alapos meggondoltságot tenne kívánatosá! Hámarosan nem is tudjuk, kit ajánlhatnánk első sorban ez állásra, de miután még bizonyosan nem tudjuk, valjon a mostani tisztelt gazdasági előadó nem fog-e nyugalomba vonulási szándékáról lemondani s megmarad-e még továbbra a város tényleges szolgálatában, e dologról kimerítően most nem beszélhetünk. Erre nézve csak már talán a jövő számban hozhatunk teljesen hiteles hírt.

A milleniumi kiállításához.

I.

A bányászati akadémia kiállítási tervezete.

Az ezredéves kiállítás bányászati pavillonja egy három szárnyu épület, melynek közepén a három szárny találkozásában a pénzverde, a selmezi bányagazgatóság és a sóbányák kiállítása foglal helyet. Az éjszaki és délkeleti szárnyban a magán bányatársulatok állítanak ki. A harmadik szárny a bányászakadémia részére van fenntartva.

Utazás Egiptomba.

Irtó: Vitális István.

I.

A tél derekán, épen három király napján eredt utnak a főváros budai állomásáról induló gyorsvonattal a magyar tanárok husz tagú expedíciója Egiptom felé.

A Dunántúl halmos-völgyes vidékét fehér hólepel takarta. Alkonyodott. A Balaton megmegesillanó tükre volt az utolsó természeti tárgy, a melyen megpihenhetett kissé a vidék szépségét kutató szem. Azután az is elmaradt s a sötét éj ráborította fekete köpenyegét az átutazott tájra úgy, hogy észre sem vettük: mikor hagytuk el édes hazánk földjét!

A társalgás is akadozva folyt, hiszen mind-egyikünk szívében erősen tusakodott az öröm és a fájdalom. A fájdalom a miatt, hogy el kell hagynunk édes mieinket, a kiknek szemében a fájo aggodalom könnye csillog, az öröm a felett, hogy alkalmunk nyílik bejárni a fáraók országát, a hol az emberi ész is, a természet is csodákat mivelt.

Az álom, a mely ott leselkedett mindnyájunk szeme felett, segített kiszinezni azt a szép képet, a mely az előtanulmányok alapján rajzolódt meg. Láttuk a Nyilus áldott völgyét, a termékeny talajt, a mely a legtermékletlenebb sivatagon veti meg a lábát, megbámultuk a sivatag hátán emelkedő hatalmas pyramisokat, a szörnyű

Az akadémia kiállítási területének közepén egy táro lesz felállítva, melyben a bányász-mértani tanszék mutatja be műszereit. A bányamérés eljárásainak könnyebb megértése céljából ezen tároban a kiállított műszerek úgy lesznek elhelyezve, a milyen állásban azok a mérések végrehajtásánál vannak. Ki lesz tüntetve, hogy mennyire haladt a bányamérnöki tudomány az utolsó időben, a mennyiben egymás mellett lesznek feltüntetve a régiebb és újabb felmérési módok és műszerek. Itt több magyar találmány fogja az érdeklődők figyelmét lekötölni. A táro fából készül ugyan, de kinézése teljesen meg fog felelni egy valódi bányabejáratnak. (Ribniken készül).

A területet határoló oldalfalakon a többi tanszék tárgyai helyeztetnek el. Köröskörül 90 cm magas asztalokon a bányaműveléstani, géptani, vaskohászati, fémkohászati és építészeti tanszék által a szemléleti oktatásra használt modellek lesznek tanszék szerint csoportosítva. Ez különösen a külföldieket fogja meglepni, mert e célra igen sok és eredeti minta lett kiválasztva, a miben az akadémia elég jól van felszerelve. Különös figyelmet érdemel azon ritka szép és néhány eredeti szerkezettel gazdagított kiállítás, melyet Soltz igazgató a vaskohászati tanszék részéről állított össze.

Ezen asztalok feletti falterületen a modellek magassága fölött az akadémiai hallgatók rajzai lesznek láthatók. Ehhez az építészeti, bányamér-

szfínxet, végig evezünk a Nylus aranyatérő iszapos vizén s megpihentünk a karsú páhna alatt, a melyek a szép kék ég felé emelik zöldkoronás fejüket . . . Szóval az édes álom gyorsreptű szárnyán Egiptom földjére röpített . . .

A hajnal pirkadása ébresztett fel. A világosság a karsztot tárta szemünk elé, kopár sziklalestet vékony hótakaró rejtette el Adelsbergtől kezdve foszlányokra tépte ezt is a bóra mérges boszorkánya s a horonyok közül kilátszott szürkekő, a melyen olyan nehezen tud gyökeret verni életre való zöld növény.

A meglepetés örömhangozt csalt ki belőlünk, a mikor az egyik kis vasuti állomás előtt megakad a szemünk az Evonymus japonicus zöld levél koronáján. Ide már el hatott e tavasz langyos lehellete. Nem lehet már messze a tenger. Mindnyájunk szeme a kocs ablakára tapadt s Nabresinán tul csakugyan megpillantottuk tengert!

Ránczos ábrázolja titokzatosan mosolygott ránk, ki tudta még akkor: milyen szilaj tánczra perdíti majd puha kebelén ringott hajónkat!

Fél tizkor érkezünk Triesztbe: egy nappal a hajó indulása előtt, mert a vezetőség gondosága számításba vette a bóra mérgeződését is. Mert bizony gyakran meg esik így télviz idején, hogy a karszt mérges boszorkányai a meleg szellőt is hideg bórává hűti, a mely azután a kanyargós pályán mindfeljebb törekvő gőzös elé

tani, géptani, vas és fémkohászati és az ábrázoló tanszék adnak rajzokat. Itt különösen kiemelendők Fodor bányatanácsos ur által e célra gyűjtött remek aquarell festmények és kréta rajzok. A hallgatók rajzaiból oly sok kiállítani való van, hogy ezek a rendelkezésre álló falterületen teljesen elhelyezhetők nem lesznek s így a fenmaradó részt diszes könyv alakú skatulyákban fogják az asztalokon elhelyezni.

A hallgatók rajzai felett az előadásokon használt nagy rajzok foglalnak helyet. Ide a bányamérési, vas és fémkohászati, építészeti és gépészeti tanszék küld rajzokat. Ugyanezen magosságban még az akadémián előadott tárgyakat és a hallgatók számát 1771-től 1896-ig kiűntető óriás diagramm is kap helyet. Ezenkívül még két tábla lesz itt elhelyezve, melyeken a vegytani tanszék a különböző vegyületeket és csapadékokot mutatja be üvegsövegekben beförasztva.

Az ásványtani tanszék gyűjteményének egy részét szintén kiállítja, melyre egy külön szekrény van szánva.

Szintén egy külön szekrényben lesznek az összes művek, melyeket akadémiai tanárok írtak. Ezáltal könnyen lesz az akadémiai tanári kar irodalmi működése áttekinthető.

Végre még három nagy üvegszekrényben a fizikai és elektrotechnikai, bányamérési, géptani tanszék kényesebb és drágább modelljei és műszerei lesznek láthatók.

II.

A m. kir. erdészeti akadémia az 1896-iki ezredéves országos kiállításra a következő tárgyakat fogja felküldeni.

1. Értésítő az akadémia új épületének képeivel, valamint a diagrammos képpel kiegészítve.

2. Diagrammos nagy kép, mely az erd. akadémia tanterveit és fejlődéseit kezdetétől 1867-ig (német korszak) és 1867-től 1896-ig (magyar korszak) bemutatja.

3. Az erdészeket oktató tanárok irodalmi működéseit tartalmazó könyvgyűjtemény.

4. A hallgatók által készített különféle rajzok.

5. Fényképalbum, mely a gyűjtemények, épületek, botanikus kertek és a kisiblyei birtok részletfelvételéből fog állani.

9. Az új akadémiai épület képe és tervrajza; továbbá a botanikus kertek s ezek területén lévő épületek térszínrajza, valamint a kisiblyei tanbirtokra vonatkozó üzemtérkép s ahhoz tartozó térképek.

7. Részint természetben, részint pedig mintákban bemutatandó taneszközök, nevezetesen a növénytanból: rügy — magtoboz — és fagyűj-

temény; betegségek és szabályellenességek. Az állattanból: rovargyűjtemény; a rovarok által okozott s másféle rongálások. A talajtanból: különféle talajnemek s ezek származása. Az erdőtenyésztésnél, erdőkihasználásnál és a fa ipari feldolgozásánál használt szerszámok és eszközök; szállító eszközök és ily nemű építmények mintái Erdő becslési és erdő rendezési, fölmérő és építészeti eszközök és műszerek. Fegyvergyűjtemény agancsfejlődésnek bemutatása az őznel, dámvadnál és szarvasnál; ilyenemű zergekampógyűjtemény. Az akadémiai vadászati terület térképe. A kisiblyei haltenyésztésnek és különféle haltenyésztő eszközök bemutatása. Előadásoknál használt rajzok.

A kiállításra küldendő tárgyak csomagolása már folyamatban is van, sőt egyes tárgyak már fel is adtak.

Ezzel kapcsolatban természetesen, hogy a gyűjtemények részint a rendtelenség, részint a hiányosság miatt oly állapotban vannak, hogy a kiállítás befejeztéig s illetve a gyűjteményeknek újból való berendezéseig, idegenek által nem látogathatók.

III.

A bányagazgatóság kiállítása.

1. A szélaknai bányahivatal bányamérnöksége térképeket, a drótkötőgyár drót mintákat, a gépfelügyelőség gép modelleket, ezenkívül bányageológiai térképeket Selmech környékének geológiai külszíni és érkitöltési gyűjteményét állítja ki.

2. A központi fémkohó kiállít: kohóterményeket, az üzemben lévő különféle pestek igen sikerült kivitelű modeljeit, a kohó fejlődésének térképeit, a termelés kimutatásait kockákban, fotografiai térképeket és különösen a tellur gyártás produktumait, mely tellurgyártás arról nevezetes, hogy ritka kevés helyen üzetik, és hogy az annyira kedvelt tellurérmeget is itt gyártják. De a kohó kiállításának mégis csak legérdekesebb és legértékesebb tárgya, a nagy 2:1 méter átmérőjű, 1000 kg. súlyú pill ezüst, vagyis egy darab ezüst tárcsa, a mint az, az olvasztó kemenczéből kivettett, 120000 frtnyi értékben.

Megjegyezzük hogy a modellek és az ahhoz tartozó részletek mind Selmechbányán készültek városunk iparának nem csekély dicséretére és díszére. A derék iparosok névsorát legközelebb fogjuk hozni.

3. A ribniki zúzóműfelügyelőség zúzóterményeket, a Sándor és az 5-ik számú zúzó műmodelljeit stb. állítja ki.

4. A körmöczbányai bányahivatal térképeket, kőzetgyűjteményt, érkitöltést és zúzóterményeket.

A legérdekesebb mégis a tengerpart, a mozgalmas kikötői élet, a sok hajó s a hullámozgó víz.

A távolból Miramare gyönyörű palotája integet. A nap épen leáldozóban. Lassan hanyatlik alá a tiszta kék égen s úgy tetszik, mintha halovány orczáján most is bánat ülne a miatt a jobb sorsra érdemes uralkodó miatt, a kinek fenkölt szellemét s nemes izlését hirdeti ez a gyönyörű normann stílusú palota s a megetté levő tündérszép paradicsomi park.

S a mig a szerencsétlen Miksa császár szomorú sorsán mereng az emlékezet, a nap is leáldozik s az esti arra int, térjünk nyugalomra erőt gyűjtendő a holnapi napra

Másnap január 8-án d. e. 10 órakor a Hotel delorme kocsiján kimentünk a mólóhoz. A „Cleopatra“ a Leoyd társulat Alexandriába induló gőzöse ott várt már. A vasdaru nyikorogva emelgette a nagy ládákat az óriás hajó derekába.

Miután rengeteg testét a partról eléggé megcsodáltuk, bementünk s elszállásoltuk magunkat. Kettő-kettő kaptunk egy-egy hajószobát. Kedves kis szoba volt ez, csinos berendezéssel s tisztaságával legott bizalmasává tett.

Tizenkét órakor indultunk el Triestből. Szélcsendes kedvező idő volt. A nagy hajó meg sem lengett. A tenger zöld vizén gyorsan elismulo lágy hullámfodrok voltak csupán. Elsőben Triest mozgalmas kikötője, a parton nyüzsgő

5. Az aranyidkai bányahivatal a fentiekén kívül föncsormú terményeket is.

6. Az urvölgyi és magurkai bányahivatal térképeket, kőzetgyűjteményt, érkitöltést stb.

7. A besztreczebányai rézpöröly az ott gyártott különféle tárgyakat és produktumokat állítja ki.

Végül fölemlítjük, hogy a bányagazgatóság alá tartozó összes felsorolt hivatalok diagrammjai is be lesznek mutatva.

IV.

A selmechbányai m. kir. bányaiskola kiállítási tárgyai.

1. Diagramm. Az intézetet látogatott tanulók száma: előkészítő, közös, bányász, kohász. ösztöndíjas-, magán-, és összes tanulók szerint csoportosítva.

2. Mutatvány, az intézetben használt fali szemléltető táblákból: 1. bányamivelés, 2. bányamérés, földmérés, 3. kőszén és érc-előkészítés, 4. bánya és kohó géptan.

3. A tanítás anyaga füzetekben: 1. bányamivelés, 2. bányamérés, földmérés, 3. Kőszén- és érc-előkészítés, 4. Kémlészet, 5. bánya- és kohókönyvtel.

4. A tanítványok rajz és írásmutatványai albumokban.

5. Az iskola helyiségei és felszerelése fényképekben.

Ujdonságok.

— **Személyi hírek.** Hüttl József minisiteri tanácsos bányagazgató Körmöczbányára tett hivatalos útjáról mult szombaton visszaérkezett. Dr. Perleberg Arthur, minisiteri tanácsos és a m. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság főnöke orosz Bálványi Gyula, dohánygyári igazgató kíséretében e hó 19-ikén a délutáni vonattal városunkba érkezett a dohánygyár megtekintése végett. Másnap a délutáni vonattal megint elutaztak. Dr. Stuller Gyula, kincst. főorvos, főispánunk által tb. főorvossá neveztetett ki. Cseh Lajos, bányageológus a kiállítási tárgyak redézése végett kedden Budapestre utazott.

— **Horváth Béláné** főispánunk neje ő méltósága igen meglepő hangú távirati válaszban köszönte meg azon üdvözlő táviratot, mely születésnapja alkalmából lett polgármesterünk és vendégei által hozzá intézve. Ezen alkalomból városi társadalmunk több és főbb tényezőitől hallottunk kifejezést adni azon benső óhajnak, vajha ő méltóságát mihamarább üdvözölhetnők városunk falain belül.

— **Városunk legidősebb polgára meghalt.** Viltich Frigyes puskamives mult pénteken 91 éves korában Selmechbányán meghalt s nagy részvét mellett lett mult vasárnap e hó 22-én d. u. eltemetve.

tarka nép kötötte le figyelmünket, majd a hegyoldal házsoraitól vettünk bucsút. Azután a Quarnero szigetjeit néztük, eltűntek azok is a távolság szürke ködében s lassan-lassan besötétedett.

A testi lelki kimerültség koránnyugodalomra hajtott s a gép egyenletes zakatolása s a tenger ringatása csakhamar álomba merített.

A ringás hajnalba erősbödött s a mint megvirradt fel is ébresztett bennünket. A hajó fedélzetére mentünk. Hűvös szél fújt, a mely hatalmas hullámráncokba szedte a tenger vizét. A földézetén levő kényelmes vászonszékekre helyezkedve Manfredónia hóval fedett hegyeit bámultuk órákon át, mig ugy 2 óra tájban Brindisi világító tornya tűnt fel a látóhatár alján mintegy hatalmas felkiáltó jel.

Nemsokára a mólót is megpillantjuk s úgy tűnik fel, mintha egy hosszú kar nyulna a tengerre a mely hivogatólag integet. A hajónk csakugyan arra felé tart. Már látjuk a száraz földet is, a melynek sárga partját a hullámvérés erősen megbontotta. — Kevés váratva beérkezünk a kikötőbe. A derekát féltve, nagy óvatossal horgonyt vet a hajó s vagy másfél órát időz itt, hogy az olasz földet keresztül szelő vasparipa utasai átszállhassanak Neptun vízi hattyujára. Ezt a másfél órát arra szántuk, hogy egy fordulóra, betekintsünk a városba.

(Folyt. köv.)

— **Táncpróba.** Szöllősy Manó jeles táncmesterünk által ez idényi növendékei számára rendezett táncvizsga brillánsan sikerült, a tanítványok igen szépen mutatták be a szabályszerűen lejtett táncokat, különösen a szép nemes magyar táncokat. Később a nagyok is tánczhoz sorakoztak és pompás jókedvvel hajnali 3 óráig mulattak.

— **Szép hazafias tette** buzdúl a millenium alkalmából a lyceum ifjúsága. Egy Petőfi-emléktábla elhelyezésére vonatkozó régi terv megvalósulása felé közeleg. Az eszmét Jankó János tanár újította fel a lyc. magyar társaságban, mely 1882 óta az ő volt tagjának, Petőfi-nek nevét viseli. Nagy költőnk, akkor még Petrovics Sándor, 1838/39-ben volt tagja ezen társaságnak, s több költeménye már felkeltette tanárjai és tanulótársai figyelmét. Nagyon helyes tehát, hogy „Petőfi-kör“ állott a mozgalom élére s kezdte meg a gyűjtést a költségekre 130 frttal; példáját követte a „Gusztáv-Ádolf vagy bibliaegyesület“ 20, a lyc. zene-társaság pedig 10 frttal. Az intézet egyes tanulói is elismerésre méltó áldozatkészséggel növelték az összeget, úgy hogy már 316 frt áll rendelkezésre. Egy budapesti céghez felszólítás ment, hogy költség-előirányzatot adjon, egy jeles költőnkhez pedig, hogy feliratot szerkesszen. Így az emléktábla valószínűleg még ezen tanévben el lesz helyezhető a lyceum homlokzatfalán. Csak az a kérdés, hol? Némelyek az első emelet falába, a zászlóhely melletti négyszögbe akarnak tételni, dél felé fekvő alakja fölé, mert Petőfi az ezen hely fölötti osztályban töltötte selmeczi félévi tanulóidejét.

— **Vandalismus.** Valóban annak nevezhető azon eljárás, mely a Hönig-féle kertben, a zöldfával szemben fekvő kerítés mentén álló fák letarolása alkalmával érvényesült. Mert ha ezen pusztítás esetleg az odvas köris- és a szél-fákat megillette volna — azt még megengedhetőknek, talán szükségesnek tarthatnók, de hogy egy 55 centiméter átmérőjű, egészen ép állapotú dió-fának is kellett áldozatul esnie — ez esunya dolog! Vandalismus.

— **A selmeczi kath. nők által az apácza-zárda felépítése javára rendezett** mulatság bevételéhez még hozzájárultak felülfizetésekkel: Schoch szül. Prugberger Mária 10 frttal, Gróf Chorinszky Mária 3 frttal és végül Szőgyéni Marich Lászlóné szül. Bárány Geramb Irma palota- és csillagkeresztes hölgy, berlini nagykövetségnek fenkölt lelkű neje, ki egy igen kedves, Berlinből márczius 16-án keltezett levél kíséretében küldött rokonának lovag Berks Leopoldin urhölgynek e czélra 18 német márkát. A kegyelmes asszony városunk szülőltje. A rendezőség ez uton mond köszönetet ezen újabban tett felülfizetésekért.

A hodrusbányai választók f. évi április hó 6-án délután gyűlést tartanak. A gyűlés tárgya: rendbe hozni azon községi ügyeiket, melyek tíz év óta a legnagyobb rendtelenségben vannak. Elnök, jegyző és egy bizottság megválasztása. stb. Ezek fogják reprezentálni községi ügyeinket a város és a főispán előtt.

— **A selmeczbányai takarékpénztár közgyűlése** Händel Vilmos ez alkalomra megválasztott elnök elnöklete alatt e hó 19-én lett az intézet saját helyiségében megtartva. Képviselve volt 247 részvény, 41 részvényes által. Az igazgatóság évi jelentése megnyugtató tudomásul vétetvén, az elfogadtatott. Miután ezt már közöltük, felesleges volna arra most kiterjeszkednünk. A közgyűlés a szokásos felmentvényeket megadta és köszönetet szavazott az igazgatóság-nak és a tisztikarnak. A részvényenként osztalékul meghatározott 32 frt a takarékpénztár által már kifizettetett. Indítványok nem tételtek. A választások pedig majdnem egyhangulag, titkos szavazás útján a következőleg ejtettek meg: I. Felügyelő bizottság: Kostyenzky Adolf, Muszka József, Pachmayer János, Dr. Tóth Imre, Valkovits Károly. II. Igazgatósági tagok: Igazgató: Wankovits Lajos, Bernhardt Adolf, Clement Gyula Csiba István, Dimák J. E., Ertl Vilmos, Fizély

Károly, Händel Vilmos, Knezovits Adolf, Hornyacsék István, Joerges Ágost, Kachelman Farkas, Kachelmann Károly, Dr. Kapp Jakab, Krausz V. G., Liszt Gusztáv, Margótsy János, Marschalkó Gyula, Nagy István, Nyitray László, Takáts Miklós, Oszvaldt Gusztáv, Pauer János, Priviczky Rezső. III. Czégjegyzők: Krausz V. G., Margótsy János, Dimák J. E.

— **A selmeczbányai kerületi betegsegélyző pénztár** múlt vasárnapon, e hó 22-én tartotta meg Oszvaldt Gusztáv elnöklete alatt rendez évi közgyűlést a városháza tanácsstermében. A közgyűlésen a választmány és tisztikar teljes számban, de sok iparos és segéd is volt jelen. Először is a m. é. közgyűlés jegyzőkönyve olvastatott fel és az helybenhagyólag tudomásul vétetett. Azután következett az elnöki jelentés felolvasása, mely jelentésből különösen kiemeljük, hogy a tagok létszáma a múlt évben '230-al szaporodott és így a létszám 1895 decz. 31-én 837 volt. Ugyancsak a múlt évre szóló bevétel 3185 frt 66 kr. a kiadás 2961 frt. 89 kr. és így a pénztári maradvány 223 frt. 77 kr. tesz ki. Összesen 371 beteg részesített gyógykezelésben 1180 betegései napot számítva. A múlt évben meghalt 5 tag. Köszönetet mond az elnöki jelentés Szitnyai József polgármesternek, ki az ismert memorandum benyújtásakor a pénztárt nagyra becsült pártfogásába vette és főképen ennek köszönhető, hogy a kinos ügy helyes megoldást nyert; köszönetet mond ezután a fő és alkapitánynak, a helybeli két lapszerkesztőnek, hogy a pénztár érdekeit képviselték, — az egyleti orvosoknak s végül a tisztviselőknél is — Frieber Ferencz indítványára a közgyűlés viszont köszönetet szavaz Oszvaldt Gusztáv elnöknek, kinek leginkább köszönhető, hogy a ker. pénztár ily szép haladásnak indult. Elnök erre kijelenti, hogy azt jövőben is teljesíteni fogja. — A helybeli cipőgyár igazgatósága kéri az eddigi napi átlagokat két osztállyal, egy 1 frt. 20 kros. és egy 1 frt. 60 krossal megtoldani; ugyanezt kérelmezte a bélabányai ólom-műgyár is. Ezen indítvány egyhangulag elfogadtatott és a napi átlagokat két osztállyal szaporítani fogják. Maruska József cipész több tárgyban felszólalásai s különösen valami felekezeti dologra vonatkozó alaptalan kifakadása egy csekély kis disharmoniát szült a köztömben igen szépen lefolyt közgyűlésen. — Megjegyezzük, hogy az I. fokú iparhatóságot Kuty István alkapitány képviselte. Igazgatósági póttagokká lettek egyhangulag megválasztva munkaadók: Fizély Károly lakatos, Schvarev Lipót cipőgyári igazgató; alkalmazottak Zsemle Márton kovács, Geiszt Jakab kötőgyári vezető, Záhorszky Oszkár és ifj. Marchalko Gyula kereskedők Felügyelő bizottsági tagokká lettek megválasztva munkaadók: Frieber Ferencz szabó és Baumert Gyula kereskedő, alkalmazottak: Kucsera Márton, Varga László, Pichl Árpád kereskedők és Friedel János könyvkötő és választott bírósági póttaggá lett megválasztva alkalmazott: Maruska József cipész. — Részünkről melegen kívánjuk, hogy a városunkban szép haladásnak induló eme humánus intézmény nemes célja elérhetése érdekében mentül nagyobb eredményeket legyen képes felhutatni.

A közgyűlésre vonatkozólag még a következő levelet kaptuk.

Tek. Szerkesztő úr.

A közgyűlés a legszebb rendben ment mindaddig, míg a helybeli cipőgyár munkásainak nevében Maruska József meg nem kezdte a pénztárt becsületesen megmosó beszédét! E beszédre, miután az nagyon is figyelemre méltó azon szempontból, hogy a pénztár ellenében ezentúl mindjobban agitálni készülnek, legyen szabad az alábbi megjegyzéseimet közölni. Maruska a többi között a pénztári orvos kabátját porolta ki alaposan. Panasza, bármít is mondjunk, némileg igazak; de ha tekintelbe vesszük, hogy a pénztári orvos más elfoglaltsága miatt lelkiismeretesen nem felhelt meg a tagokkal szemben kívánt kötelezettségének, nem az orvost fogjuk rosszakaratulag hanyagsággal vádolni, de módot és alkalmat keresünk egy másik orvosi állás redszeresítésére. Részemről azt ajánlanám, hogy keressék meg dr. Tandlich vagy dr. Longauer orvos urat vállalnák el például 100—150 frt évi tiszteletdíj mellett a város bizonyos részét, a mit ők bizonyára meg is tennének. Igaz, hogy a második orvosi állás szervezése által a pénztárra ismét egy teher nehezede, azonban ezt a pénztár mai pénzügyi viszonyai megengedik és ezzel folytonos elégedetlenség ha nem is egészen, de látván az elégedetlen tagok az elnökség jóakaró figyelmét, megszűnnék.

Végül még felhozom, hogy az ország valamennyi kerületi betegsegélyző pénztárai ellen bizonyos ellenszenvet veszünk észre a tagok ré-

széről. Okát ennek csakis abban találok, hogy e betegsegélyző pénztárakba a belépés kötelező lévén, a tagok érzik, hogy kötelező belépésük mellett meg vannak rövidítve az által, hogy az intézmény nem országos de csak kerületi. Egy hatalmas szervezetet darabokra szaggatva látni, nem egy könnyen nyugszik meg az érdekeltek fél. Gondoljuk csak meg, ha e kerületi pénztárakat országosítanák, a melynek székhelye Budapesten lenne, milyen hatalmas és virágzó egyesületet létesítenének.

Az országosítás eszméjének kivitelét nem kezdeményezhetné-e a mi pénztárunk igazgató-sága? Egy tag.

— **Rendőri hírek.** A kapitányság ez uton is figyelmezteti a város lakosságát, hogy a ház-héjakon (padlásokon) közel hozzáférhető helyen nyílt hordókban, vagy kádakban kellő mennyiségű vizet tartson és a hernyófészkeket szedesse; mert ki ezt elmulasztja, kíméletlenül, valamint a ki éneklő madarak fészkeit kiszed vagy azokat bármily módon fogdos szigoruan fog büntettetni. — Neiman Samu a Sándor-zúzóműhöz vezető szállító vasutnál alkalmazott kir. zúzó munkás munkája közben megsérül úgy, hogy balkarján törést, oldalán és lábán pedig kisebb sérülést szenvedett. — Lopások. Özv. Urbánné kertjéből s illetve udvaráról több baromfit, — egy Györgytárnai munkás kárára meg beszózott kecskehúst loptak el. A tetteseket erélyesen nyomozzák.

Különfélek.

— **„Hulló levelek“** czim alatt Abai Ottó lapunk munkatársa, kiadja költeményeit, A mű körülbelül 10 ivnyi terjedelemben, finom papíron nyomtatva e hó végével jelenik meg; egy példány ára 2 korona; kapható lesz Joerges Á. könyvkereskedésében. Lapunk t. előfizetőinek kényelmére az említett művet lapunkkal együtt küldjük szét, a lapkihordót egyszersmind megbízva a füzet árának beszédésével. Ha lapunk előfizetőinek valamelyike talán nem kívánna a költeményfüzetet megtartani, kérjük azt Joerges Á. ur könyvkereskedésébe, vagy lapunk szerkesztőségébe visszajuttatni. Mutatványul közöljük szerzőnek „T e m p l o m b a n“ czimű költeményét. Fölöslegesen tartjuk a szerző méltatásába részletesen bocsátkoznunk, csak annyit jegyzünk meg, hogy költeményei alakilag folyékonyak, rimeit tiszták, nyelvezete igazi magyar, s ment minden salanglót, hasonlatát sokszor meglepően mély jelentményűek, s minden verse a közvetlen, nem affektált érzés jellegét viseli. Ajánljuk t. olvasó közönségünk pártolására.

— **A milleniumi kiállítás** megtekinthetőségének könnyítésére a kereskedelemügyi m. kir. minster részletekre kiterjedő intézkedéseket tett, melyek hivatvák a szegény sorsu földműves-és munkáskének is lehetővé tenni a milleniumi kiállítás meglátogatását. Így például Selmeczbányáról indulóknak 5 forintnyi költségükbe kerül az egész oda-visszautazás, 2 napi tartozkodással, elszállással, étellemezzel, a kiállítási területre való belépéssel Budapesten. E kedvezményben csak is összeállott csoportok részesülnek. Tekintettel a milleniumi kiállítás jelentőségére, hiszen egy nemzet, a magyar nemzet ünnepli meg vele ezeréves fennállását, honfikiötlessége minden polgárnak, az ügyért buzdulást, lelkesülést ébresztteni, fejleszteni. Akkor lesz a milleniumi ünnep igazán magyar nemzeti ünnepély, ha a haza bármily távol lakó fia is részt vehet benne; ha, úgyszólván, az egész nemzet tényleges részt vesz ez ünnepélyen. És mennyire meg van ez könnyítve mindenkinek! De épen ezen, a nép érdekéről atyailag gondoskodó intézkedésekről a népet tájékoztatni, felvilágosítani; az az i anti hazafias érdeklődést felkeltetni kell. E feladat teljesítése kötelesség minden munkaadóra nézve, legyen e munkaadó akár a kineztár, akár valamely magánvállalat. Nem lehet feltételezni, hogy az e tárgyról szóló hirdetések a köznép, a szegény iparos-munkás mind elolvassa; előjáróinak kötelessége tehát, ők ezekről értesíteni, ők az ily tömeges kirándulásban való részvételtre buzdítani, ők ebben telhetőleg segíteni. Ha e tárgyban akárki bővebb utbaigazításokat ohajtana, forduljon e város polgármesteréhez, rendőrkapitányához, kik a főispán megbízásából az ily tömeges kirándulásokat szervezik, s a résztvenni akarókat előjegyzik; felvilágosításokkal készségesen szolgálnak szerkesztőségünk is, hiszen e kulturpolitikai jelentőséggel bíró országos mozgalmat minél szélesebb körre terjesztteni hazafikiötlesség. Vegyék szívükre a kenyéradók szavainkat, s ne csak ékes beszéddel, hanem tettel mutassák meg, hogy a munkás nép érdekeit előmozdítani akarják s tudják, mutassák meg, hogy egy egész nemzet ünnepe szívükben élő visszhangra talál, s ők is hozzájárulnak tevékenységükkel az ünnep nagyszerűségéhez, fennségéhez!

Interpellacio a mi Toljás Dánielünkhöz.

Habár mindenekelőtt nagy elismerésünknek kell kifejezést adnunk azon valóban hohenheimi leleményes tudományossága fölött, melyet legujabban azzal bizonyított be, hogy a selmeczi városi földök óriási jövedelmezőségét szaluna trágyázással fogja elérni: mégis kénytelenek vagyunk hozzá a következő interpellációt intézni:

Van-e tudomása arról, hogy az Erzsébet-aknai volt koresmahelyiség tözsomszédságában 3 mond három ganéjdomb hatalmas emelkedésnek kezd örvendeni. Az egyik az altiszti lakás házi kertjének déli sarkával szemben; a másik a klingertárai tó felé vezető új sétaut kezdetén (tehát minden hohenheimi tudományosság mellett, nagyon alkalmas helyen!); a harmadik pedig ezzel, tudni illik a ganéjdombmal és nem a hohenheimi tudományossággal szemben, egy méternyi távolságban emelkedik ki büszkén. Ha erről a mi Toljás Dánielünkhöz tudomása van, hisszük, hogy ezek nem a millennium emlékére lesznek mindinkább magasabbra emeltetve, hanem, hogy azok eltávolítása által inkább ez ünnepély emeléséhez fogna hozzájárulni. Így hát kérjük hajlandó-e ezen monumentális ganéjdombok elhordatásáról mielőbb gondoskodni — vagy sem.

Interpellációnkra választ várunk jövő esütörtökig!

Hirdetések.**Szép, nagy lakás!**

A Szt.-Háromság-téren, első emeleten, 5 szoba, konyha, éléskamara, pincze stb. f. é. augusztus 1-től kezdődőleg jutányos áron bérbeadó.

Selmeczen 1896. márczius havában.
Bővebb felvilágosítást nyújt

Horváth Józsefné tulajdonosnő.

Mindenféle magvak!

A tisztelt közönség becses tudomására hozni bátorkodom, hogy üzletemben a beállt idenyre, Mauthner Ödön kitünő hírnű nagy magkereskedéséből mindenemű virág, kerti, vetemény, gazdasági stb. magvak jutányos áron kaphatók és a magvak csirázási képessége és jó minősége garantiroztatik.

Kiváló tisztelettel
Selmeczbánya 1896. márczius hóban
Csiba István kereskedő.

KITÜNŐ LISZT.

Van szerencsém a kereskedő uraknak és a n. é. közönségnek becses tudomására adni, hogy én a budapesti

„GIZELLA-GÖZMALOM”

képviselőjét átvettem és tisztelettel kérem a kereskedő urakat, legyenek szivesek nálam próbavételt tenni, valamint a n. é. háziasszonyoknak is becses figyelmébe ajánlom e kitünő lisztet, mely egyelőre Engel Zsigmond üzletében (Alsó-utcza) kapható. Megjegyezni bátorkodom, hogy ha ebből a kitünő lisztből a t. háziasszonyok egyszer próbavételt tesznek, azontul soha sem fognak más minőségűből venni, mint ebből; mert ez a liszt a legjobb és felülmulhatatlan.

Kiváló tisztelettel
Selmeczbányán 1896. márczius 21-én
WEISZ MÓR
a budapesti „Gizella-gőzmalom” képviselője.

1—3

Weisz testvérek

ajánlják a n. é. közönség becses figyelmébe a tavaszi évad alkalmából a legválasztékosabban, dusan, bármily nagy igényt kielégítőleg felszerelt női és férfi divatáru csarnokukat.

Selmeczbányán 1896. évi márczius havában.

Kitünő tisztelettel
WEISZ TESTVÉREK.

A n. é. közönség b. tudomására hozni bátorkodom, hogy egy előnyös alkalmi vétel folytán képes vagyok 3 ¹⁰/₁₀₀ méter szövetet egy egész férfiöltönyre **6 fittól 12 frittig**.

Kangarn szövetet egész férfi öltönyre 7 frittól 12 frittig árusítani. Együtt ajánlom gráci, angol, francia, brünni stb. posztókkal dusan felszerelt választékos szövet, valamint dus választéku kész gyermeköltöny raktáromat, mely öltönyöket különben mérték szerint is készítek.

A midőn üzletemet mindennemű ruha és öltöny, ugymint: legujabb divatu és szabásu polgári, erdészeti, bányászati és katonai — előírás szerint kiállított egyenruhák elkészítésére a n. é. közönségnek ajánlanám, egyszersmind kérem nagyrabecsült pártfogását.

Maradok kiváló tisztelettel
JÁHN VILMOS
szabóüzlet-tulajdonos.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy ezukrászüzletemben különféle diszben, nagyságban és árban szebbnél szebb husvéti

ezukor-tojasok

igen jutányos áron kaphatók — Együttal értesíteni bátorkodom, hogy megrendelésre is készítek mindennemű husvéti süteményeket, u. m. különösen kalácsokat, diós és mákos patkókat stb.

Magamat a nagyrabecsült közönség pártfogásába ajánlva maradok

Selmeczen, 1896. márcz. havában
kiváló tisztelettel
Tuschl Gusztáv,
ezukrász.

Van szerencsém a selmeczbányai n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy kitünő minőségű, most az éles konkurencia miatt még tartalomdusabb

KÖBÁNYAI KIVITELI

SÖRÖMET

Krausz V. G. urnak a terasszon lévő vendéglőjében ¹/₂ litert 12 krért, kis pohárt 8 krért méretem. A sör kitünő minőségeért régi elismert czégem szolgáljon kezességül.

Kiváló tisztelettel
Dreher Antal, Kőbányán.

Ujdonság!

Valóban
ujdonság!

Van szerencsém a n. é. uri közönséget arról értesíteni, hogy rendkívüli előnyös bevásárlások folytán, a mely bevásárlásokat a leghirvevesebb gyárakban magam személyesen eszközölöm, képes vagyok évenként 150 frittért egy urat egész évre a legfinomabb öltönyökkel ellátni. — Ezen évi öltözékek a következőkből állanak:

**1 teljes tavaszi öltözet, 1 teljes nyári öltözet,
1 „ őszi „ 1 „ téli „
1 felöltő, 1 téli paletó és 1 loden havelok.**

Ezen öltönyök a legkitünőbb bel- és külföldi szövetekből, a megrendelő saját választása szerint a legfinomabb kiállításban és façonban készíttetnek kitünő szabásom által.

Ezen öltönyök az egyes idények végén s vett használat után nekem visszaszolgáltatandók, a midőn is azok általam újjakkal cseréltetnek ki.

Selmeczbányán, 1896. márczius havában.
Mély tisztelettel

Singer Miksa.

Legolesőbb s
legfinomabb
ruházkodás!

Selmeczen még
soha sem volt!